

บทที่ ๕

คณะมนตรีเอเชียและแปซิฟิก (แอสแปค)

ประวัติการริเริ่มและการก่อตั้ง

เมื่อเดือนกันยายน ๑๙๖๔ รัฐมนตรีต่างประเทศของสาธารณรัฐเกาหลีใต้ เสนอให้มีการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศของบรรดาประเทศในภูมิภาคแปซิฟิก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ณ กรุงเซอูล เพื่อพิจารณาหาทางให้มีการรวมกลุ่มกันเป็นปึกแผ่น และร่วมมือกันมากยิ่งขึ้นระหว่างประเทศเหล่านี้คือ ออสเตรเลีย สาธารณรัฐจีน ญี่ปุ่น มาเลเซีย นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ ประเทศไทย และสาธารณรัฐเวียดนาม ของประเทศเหล่านี้รวมทั้งสาธารณรัฐเกาหลีใต้ประชุมกันที่กรุงเทพฯ เมื่อเดือนมิถุนายน ๑๙๖๕ เพื่อพิจารณาเรื่องนี้ และต่อมาได้มีการประชุมเตรียมการในระดับเอกอัครราชทูตที่กรุงเทพฯ ในเดือนเมษายน ๑๙๖๖ โดยนายถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทย เป็นประธาน และมีเอกอัครราชทูตลาว เขารวมในฐานะผู้สังเกตการณ์จากประเทศลาวด้วย ที่ประชุมนี้ได้ยืนยันว่าสมควรจะมีการประชุมปรึกษาหารือกันในระดับรัฐมนตรีระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ในเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีความสนใจร่วมกัน และตกลงให้มีการประชุมระดับรัฐมนตรีเพื่อความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงเซอูล ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๖ มิถุนายน ๑๙๖๖

การประชุมดังกล่าวนี้ ได้มีขึ้น ณ กรุงเซอูล ตามกำหนด โดยมีรัฐมนตรี
 ต่างประเทศจาก ๕ ประเทศที่กล่าวแล้ว รวมทั้งผู้สังเกตการณ์จากประเทศลาวเข้าร่วม
 ที่ประชุมได้เลือกรัฐมนตรีต่างประเทศสาธารณรัฐเกาหลีเป็นประธาน และรัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงการต่างประเทศไทย เป็นรองประธานตามลำดับ และได้ลงมติให้จัดตั้งคณะมนตรี
 เอเชียและแปซิฟิก (Asian and Pacific Council) หรือแอสแปค (ASPAC) ขึ้น
 เนื่องจากพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นโดยรีบด่วนที่จะต้องมีการประชุมหารือกันต่อไป
 ระหว่างประเทศที่เข้าร่วมการประชุม เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในภูมิภาคที่ใกล้ชิดและ
 ใกล้ยิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อสร้างเสริมความเป็นปึกแผ่นแบบหนาของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก
 ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น กับให้มีการประชุมของคณะมนตรีในระดับรัฐมนตรี นอกจากนั้นที่ประชุม
 ได้ตกลงให้จัดตั้งคณะกรรมการประจำอันประกอบด้วยเอกอัครราชทูตของประเทศที่เข้าร่วม
 และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทยเป็นประธาน จนที่กรุงเทพฯ ซึ่งกำหนด
 เป็นสถานที่ของการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๒ เพื่อที่จะให้มีการปรึกษาหารือกันต่อไป
 เรื่อย ๆ ก่อนการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๒

คงจะเห็นได้จากรายชื่อของประเทศที่เป็นสมาชิก นับได้ว่าแอสแปคมี
 สมาชิกภาพที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจอยู่ในขั้นต่าง ๆ กันเป็นอันมาก เช่น ประเทศที่มี
 กองการอุตสาหกรรมเจริญก้าวหน้าอย่างสูงยิ่ง เช่น ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์
 และบรรดาประเทศที่กำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายประเทศ เช่น
 สาธารณรัฐจีน สาธารณรัฐเกาหลี มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐเวียดนาม และ
 ประเทศไทย

เจตนารมย์และวัตถุประสงค์

เจตนารมย์และวัตถุประสงค์ขั้นแรกของแอสแปคไท่แก่การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกในด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นส่วนใหญ่ แต่ต่อมาประเทศที่เข้าร่วมไคร่ตระหนักมากขึ้นถึงความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในด้านอื่น ๆ ด้วย โดยเชื่ออย่างยิ่งว่า ลำพังการอยู่ร่วมกันโดยสันติ (Peaceful Co-existence) นั้น น่าจะไม่เหมาะสมอีกต่อไป ในฐานะที่เป็นมูลนิธิที่นำพาเอาใจสำหรับสันติภาพและความก้าวหน้าของบรรดาประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกนี้ จึงจำเป็นต้องมีการร่วมมืออย่างแท้จริงในระหว่างประเทศในภูมิภาคดังกล่าว เพื่อให้เป็นหลักมั่นคงและมีประสิทธิภาพสำหรับการป้องกันการเข้ามาบุ่งเกี่ยวและของแวงตลอดจนการเข้ามาครอบงำจากภายนอก เพราะการร่วมมือซึ่งกันและกันย่อมจะอำนวยประโยชน์ให้ประเทศเหล่านี้สามารถซำรงรักษาตัวเองร่วมกันในฐานะประเทศเสรี และมีอธิปไตย และยังช่วยให้แต่ละประเทศสามารถร่วมมือพัฒนาประเทศของตนต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งอีกด้วย

ต่อมาจึงได้มีการอภิปรายและปรึกษาหารือกันระหว่างประเทศสมาชิกแอสแปคถึงเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลประโยชน์ร่วมกันทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สรุปแล้ววัตถุประสงค์ของแอสแปคก็คือ ให้เป็นแหล่งกลางที่ประเทศสมาชิกจะโค่ชุมนุมกันปรึกษาหารือและอภิปรายร่วมกันในปัญหาต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ทั้งนี้เพื่อจะได้ร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศสมาชิกเหล่านี้พ้นจากภัยอันตรายต่าง ๆ ที่คุกคาม และเพื่อซำรงรักษาเอกราชอธิปไตยของแต่ละประเทศให้ยืนยงสืบไป เป็นที่น่าสังเกตว่า ประเทศที่เป็นสมาชิกของแอสแปคนี้ นอกจากประเทศที่

กำลังพัฒนาในภูมิภาคนี้ ก็ยังมีประเทศที่พัฒนาแล้วเข้าร่วมด้วยอีกหลายประเทศ เช่น ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เป็นต้น ซึ่งเป็นที่คาดหมายว่า ประเทศที่พัฒนาแล้วเหล่านี้ ควรเป็นกำลังช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ประเทศสมาชิกอื่น ๆ ในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี *

กล่าวโดยสรุป เจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของแอลแปคนั้น ได้ระบุอยู่ในแถลงการณ์ร่วม ซึ่งออกหลังจากการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๑, ๒ และครั้งที่ ๓ กล่าวคือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสมาชิกของแอลแปมีความมุ่งหมายที่จะ

(ก) สร้างรักษาและสร้างเสริมสถาบันแห่งสังคมอันเป็นเสรีในรูปลักษณะที่เหมาะสมที่สุดต่อความต้องการและสิ่งแวดล้อมของประชาชนของตน

(ข) เร่งรัดการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาค โดยมีเจตนารมณ์แห่งการเป็นหุ้นส่วนที่เสมอภาคกัน เพื่อสร้างเสริมรากฐานสำหรับชุมชนอันเจริญรุ่งเรืองแห่งบรรดาประชากรในเอเชีย และแปซิฟิกในเข้มแข็งยิ่งขึ้น

* นายจ่านอง พุทธิรัตน์ "องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้" สรุปรวม กระทรวงการต่างประเทศ ปีที่ ๑๔ (พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์ ฉบับที่ระลึก ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑) หน้า ๒๔๖ - ๒๔๗.

(ค) ข้าราชการบูรณภาพและเอกราชของชาติคือการคุกคาม ไม่ว่า
ในลักษณะใด

(ง) ขยายและส่งเสริมความเข้าใจและความนิยมยินดีซึ่งกันและกันใน
มรดกทางวัฒนธรรม และอารยธรรมของประชาชาติในภูมิภาคโดยปราศจากอคติใด ๆ ไม่
ว่าในค่านิยมชาติ นิว หรือวรรณะ

การจัดรูปงานและจักรกล

ก. การประชุมระดับรัฐมนตรีของแอสแปค (ASPAC Ministerial Meeting) หลังจากการก่อตั้งแอสแปคที่กรุงเซอูลแล้ว ได้มีการประชุมระดับรัฐมนตรีของแอสแปคครั้งที่ ๒ ที่กรุงเทพฯ ค.ศ. ๑๙๖๓ และการประชุมระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ ๑ ที่กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย เมื่อ ค.ศ. ๑๙๖๔ ทั้งนี้ โดยตกลงกันว่า การประชุมระดับรัฐมนตรีอันถือว่าเป็นจักรกลบริหารชั้นสูงสุดของคณะมนตรีนี้ จะมีขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยหมุนเวียนเปลี่ยนไปตามประเทศต่าง ๆ ของประเทศสมาชิกที่สลับเป็นเจ้าภาพ สำหรับการประชุมระดับรัฐมนตรีแอสแปคครั้งที่ ๔ นี้ ได้ตกลงกันในการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๓ ที่กรุงแคนเบอร์ราใหม่ชน ๗ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ในปี ค.ศ. ๑๙๖๕

ข. คณะกรรมการประจำ (Standing Committee) เนื่องจากการประชุมระดับรัฐมนตรีมีเพียงปีละครั้ง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีจักรกลสำหรับปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่ไม่มีการประชุมระดับรัฐมนตรี ในขอบเขตที่คณะมนตรีกำหนดไว้ เรียกว่า คณะ

กรรมการประจำ ซึ่งจะตั้งอยู่ในประเทศซึ่งเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีของ คณะมนตรีครั้งต่อไป และจะหมุนเวียนเปลี่ยนกันไปเช่นเดียวกับสมาคมอาสนั้นเอง สำหรับในปี ๑๙๖๔ ประเทศออสเตรเลียได้ริบเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับ รัฐมนตรีครั้งที่ ๓ ณ กรุงแคนเบอร์รา เรื่อยมาจนการประชุมระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ ๓ สิ้นสุดลง และหลังจากนั้นคณะกรรมการประจำก็ได้โยกย้ายไปปฏิบัติหน้าที่อยู่ ณ กรุง โตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ ๔ คณะกรรมการประจำที่ประกอบด้วยรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศที่คณะ กรรมการประจำตั้งอยู่เป็นประธาน และเอกอัครราชทูตของสมาชิกประเทศอื่น ๆ เป็น กรรมการ เช่นเดียวกับคณะกรรมการประจำของสมาคมอาสา

นอกจากนี้ คณะกรรมการประจำยังสามารถแต่งตั้งอนุกรรมการ หรือ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง (Ad Hoc Committee) ให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือตามแต่จะมอบ หมายให้ เพื่อพิจารณาศึกษารายละเอียดต่าง ๆ อันเป็นเรื่องที่จะต้องให้ผู้เชี่ยวชาญก็ได้

ค. สำนักเลขาธิการแอสแปค (ASPAC Secretariat)

ที่ประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งแรกของแอสแปคได้ตกลงกันเกี่ยวกับการ จัดรูปงานของแอสแปคไว้อย่างหลวม ๆ เพื่อให้มีการยืดหยุ่นได้ และก็นับว่าเป็นรูป งานที่ใช้งานได้ดี เท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้จึงยังไม่มีการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการกลาง (Central Secretariat) ขึ้น แต่ประเทศสมาชิกยอมจะจัดตั้งสำนักเลขาธิการแห่งชาติ

ชนในประเทศของตน เพื่อทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับประเทศสมาชิกอื่น ๆ ในเรื่อง
ราวที่เกี่ยวกับแอสแปค และทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการสำหรับการประชุมต่าง ๆ ที่
แอสแปคจัดให้มีขึ้นในประเทศนั้น เช่น คณะกรรมการประจำ คณะอนุกรรมการ หรือ
คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง ตลอดจนคณะปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นแหล่ง
กลางสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อสนเทศ และขอคิดเห็นกับประเทศสมาชิกอื่น ๆ เกี่ยวกับการ
ดำเนินงานของแอสแปค สำหรับประเทศไทยนั้น สำนักเลขาธิการแอสแปคแห่งชาติตั้ง
อยู่ในกรมเศรษฐกิจ กระทรวงการต่างประเทศ ทำนองเดียวกับสำนักเลขาธิการอาสา
อาเซียนแห่งชาติ และมีเจ้าหน้าที่ดำเนินงานชุดเดียวกัน

ง. สมาชิกภาพ

แอสแปคมีโครงการที่จำกัดสมาชิกภาพ แต่ยินดีต้อนรับบรรดา
ประเทศเสรีในภูมิภาคเอเชีย และแปซิฟิก เขาเป็นสมาชิกทุกเมื่อ แอสแปคมิได้มีเจตจำนง
เป็นองค์กร โดยเฉพาะหรือมุ่งหมายต่อรัฐใดหรือกลุ่มรัฐใด แต่ได้ตั้งขึ้นมาเพื่อส่งเสริม
ให้มีการปรึกษาหารือ และความร่วมมือกันระหว่างรัฐต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย และแปซิฟิก
โดยถือหลักการ เป็นหุ้นส่วนที่เสมอกัน ^๒

^๒ แถลงการณ์ร่วมของการประชุมระดับรัฐมนตรี เอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๒ ณ กรุงเทพฯ
วันที่ ๘ กรกฎาคม ๑๙๖๔.

ความก้าวหน้า และโครงการของแอสแปค

นับตั้งแต่ได้มีการประชุมระดับรัฐมนตรีของแอสแปคเป็นครั้งแรก ณ กรุงเซอูล เมื่อเดือนมิถุนายน ๑๙๖๖ ซึ่งเป็นการเริ่มก่อตั้งคณะมนตรีเอเชียและแปซิฟิกมาจนกระทั่งได้มีการประชุมระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ ๒ ณ กรุงเตหะราน เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๘ การประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๓ ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย การประชุมปรึกษาหารือระหว่างประเทศสมาชิกที่เข้าร่วม ได้แสดงให้เห็นลักษณะบางประการ ซึ่งอาจมีผลเกี่ยวโยงโดยตรงต่อนโยบายและการดำเนินงานของแอสแปคในภายหน้า กล่าวคือ

๑. ความปรารถนาที่จะให้มีการปรึกษาหารือกันในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับสวัสดิภาพและเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

๒. การแสดงออกซึ่งความสนใจที่คงมีสืบไปในการที่จะให้มีการร่วมมือกันมากยิ่งขึ้น ในการทำความพยายามด้านต่าง ๆ ระหว่างประเทศที่เข้าร่วม

๓. ความตั้งใจและอุสาหะที่จะให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยอาศัยการปรึกษาหารือกันเป็นประจำทั้งภายในและภายนอกคณะกรรมการประจำ

๔. การตรวจสอบโครงการที่ประเทศสมาชิกได้เสนอมาเพื่อความร่วมมือกันอย่างจะมีกเข้มข้นในด้านต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังได้มีการปรึกษาหารือกันอย่างไม่เป็นทางการระหว่าง ประเทศสมาชิกของแอสแปคในสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์กอีกด้วย โดยผู้แทนของ ประเทศสมาชิกที่ประจำสหประชาชาติได้ร่วมกันรับประทานอาหารกลางวันเป็นครั้งคราว และพูดจากันถึงปัญหาต่าง ๆ ที่มีความห่วงใยและสนใจกันอยู่^๓

แอสแปคนอกจากจะเป็นแหล่งที่ประเทศสมาชิกจะได้ปรึกษาหารือกันใน เรื่องต่าง ๆ ที่มีความสนใจและห่วงใยร่วมกันแล้ว แอสแปคยังส่งเสริมความร่วมมือกัน ระหว่างประเทศสมาชิกในด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคมด้วย โดยการวางรูปของ การร่วมมือกันไว้อย่างหลวม ๆ ให้มีความยืดหยุ่นได้เช่นเดียวกัน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะ ปฏิบัติงานอันยังไม่มืองค์การระหว่างประเทศใด ๆ ในปัจจุบันปฏิบัติอยู่แล้ว และการเขาร่วมในโครงการของแอสแปคนั้นถือหลักความสมัครใจของประเทศสมาชิกเป็นใหญ่ นอกจากนั้นก็ยังอนุญาตให้ประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเข้าร่วมได้ด้วย ในเมื่อประเทศสมาชิก ยินยอมพร้อมใจ โครงการของแอสแปคที่ได้ลงมือดำเนินการแล้วก็มีอยู่ ๒ โครงการ คือ

(ก) สำนักงานจดทะเบียนบริการผู้เชี่ยวชาญ (Registry of Expert Services)

^๓ นายจางง หงหลี่ตัน "แหล่งเดียวกับข้างต้น" หน้า ๒๔๕.

โครงการนี้นับว่าเป็นโครงการแรกของแอสแปคที่ไค้ลงมือดำเนินการแล้ว โดยมีความมุ่งหมายหนักไปทางการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ เนื่องจากเล็งเห็นว่าปัญหาสำคัญข้อหนึ่งซึ่งรัฐบาลของบรรดาประเทศสมาชิกต้องเผชิญอยู่ในการจัดหาความช่วยเหลือทางวิชาการก็คือ การหาตัวผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมเพื่อมาช่วยปฏิบัติงานในหน้าที่ต้องการ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีข้อเสนอแนะที่แน่นอน เชื่อถือได้ และทันสมัยเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญที่พอจะมีอยู่ภายในภูมิภาคนี้ แอสแปคไค้ตกลงจัดตั้งสำนักงานบริการจดทะเบียนผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความมุ่งหมายส่วนใหญ่ที่จะรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลุ่มนักวิทยาศาสตร์ วิศวกร และนักวิชาการที่มีอยู่ในประเทศสมาชิกแอสแปค เพื่อที่ประเทศสมาชิกซึ่งปรารถนาความรู้ความชำนาญพิเศษที่จะมาช่วยการพัฒนาในประเทศของตนอาจจะขอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลุ่มหรือบุคคลซึ่งอาจจะให้ความช่วยเหลือตามที่ต้องการได้ งานของสำนักงานนี้จะรวมทั้งการติดต่อเป็นประจำกับรัฐบาล มหาวิทยาลัย และกลุ่มนักวิชาชีพในประเทศสมาชิกทั้งปวง เพื่อจัดรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และดูแลให้ทันสมัยอยู่เสมอ

โครงการนี้เริ่มที่นิลปีนส์เป็นผู้อนุเคราะห์ และต่อมาออสเตรเลียได้รับเป็นเจ้าของการจัดตั้งขึ้นโดยออกค่าใช้จ่ายในระยะ ๓ ปีแรกให้ทั้งหมด ที่ประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๒ ที่กรุงเทพฯ ไค้ตกลงรับโครงการนี้เป็นโครงการของแอสแปค และหลังจากนั้นรัฐบาลออสเตรเลียจึงได้จัดตั้งสำนักงานจดทะเบียนบริการผู้เชี่ยวชาญขึ้นในกรุงแคนเบอร์รา โดยมีผู้อำนวยการเป็นชาวออสเตรเลีย และคาดว่าจะมีการแต่งตั้งรองผู้อำนวยการจากประเทศสมาชิกแต่ละประเทศด้วย

(ข) ศูนย์วัฒนธรรมและสังคม (Cultural and Social Centre)

โครงการที่สองของแอสแปคซึ่งได้เริ่มดำเนินงานแล้วก็คือศูนย์วัฒนธรรมและสังคม ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามความตกลงที่ได้มีการลงนามโดยผู้แทนระดับรัฐมนตรีของประเทศสมาชิกของแอสแปค ๘ ประเทศ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๑๙๖๔ ระหว่างการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศครั้งที่ ๓ ณ กรุงแคนเบอร์รา

โครงการนี้สำหรับรัฐเกาหลีเป็นผู้เสนอในการประชุมระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ ๑ ของแอสแปค ณ กรุงเซอูล ในเดือนกรกฎาคม ๑๙๖๖ และที่ประชุมได้ลงมติให้คณะกรรมการประจำซึ่งปฏิบัติงานในกรุงเทพฯ พิจารณาโดยละเอียดถึงโครงการนี้ ซึ่งมุ่งหมายจะจัดตั้งสถาบันซึ่งดำเนินงานด้านรักษา พัฒนา และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาคนี้ โดยมีหน่วยงานนี้ชองกันองค์การวัฒนธรรมทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศที่มีอยู่ เช่น UNESCO แต่ให้ช่วยสนับสนุนกัน

ที่ประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๒ ซึ่งมี ณ กรุงเทพฯ ในเดือนกรกฎาคม ๑๙๖๗ ได้ลงมติเป็นทางการให้รับโครงการของสาธารณรัฐเกาหลีนี้เป็นโครงการของแอสแปค และให้คณะกรรมการประจำซึ่งย้ายไปปฏิบัติงานในกรุงแคนเบอร์รา พิจารณาโครงการนี้โดยละเอียดยิ่งขึ้น คณะกรรมการประจำได้ศึกษาพิจารณาโครงการนี้ และได้จัดทำร่างความตกลงซึ่งกำหนดขบวนการของศูนย์ตลอดจนโครงการดำเนินงานในปีแรกด้วย กล่าวคือ ศูนย์นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมมิตรสัมพันธ์ และความเข้าใจซึ่งกันและกัน ระหว่างประชาชนในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยอาศัยการส่งเสริมการ

ร่วมมือกันในด้านวัฒนธรรมและสังคมที่เกี่ยวข้องกัน ศูนย์นี้จะมีคณะกรรมการบริหารซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศสมาชิกควบคุม และมีสำนักเลขาธิการซึ่งมีเจ้าหน้าที่จากประเทศสมาชิกเป็นผู้บริหารงาน โดยมีผู้อำนวยการเป็นหัวหน้า รัฐบาลสาขารัฐเกาหลีเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายดำเนินการของศูนย์ ตลอดจนจัดหาสถานที่ตั้งศูนย์ด้วย ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของศูนย์นอกจากนั้น จะได้จากเงินที่ประเทศสมาชิกบริจาคให้ด้วยความสมัครใจ ซึ่งประเทศไทยโดยริจาคให้สำหรับปีแรกเป็นจำนวน ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ ศูนย์นี้ได้มีพิธีเปิดเป็นทางการในกรุงเซอูลแล้วเมื่อเดือนกันยายน ๑๙๖๔ นี้ และคณะกรรมการบริหารศูนย์ได้แต่งตั้งผู้อำนวยการศูนย์ซึ่งเป็นชาวเกาหลีด้วย

ส่วนโครงการที่แอสแปคได้รับเป็นโครงการของแอสแปคแล้ว แต่ยังคงอยู่ในระหว่างการศึกษาพิจารณาของคณะกรรมการประจำก็คือ

ก. ศูนย์ประสานงานทางเศรษฐกิจ (Economic Co-ordination Centre - ECCEN)

โครงการนี้ประเทศไทยเป็นผู้เสนอตั้งแต่ในการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งแรกของแอสแปค ณ กรุงเซอูล และที่ประชุมโตคกอลในประเทศไทย เสนอรายละเอียดเพิ่มเติม หลังจากนั้น แต่ที่ประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่สอง ณ กรุงเพา ก็ยังเห็นว่ารายละเอียดของโครงการนี้ยังมีน้อยไป จึงขอให้รัฐบาลไทยจัดส่งรายละเอียดเพิ่มเติมมากกว่านั้น แต่ในการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๓ ซึ่งมี ณ กรุงแคนเบอร์รา คณะผู้แทนไทยได้เสนอหลักการบางอย่างเกี่ยวกับโครงการนี้แตกต่างไปจากหลักการเดิม กล่าว

คือ รัฐบาลไทยจะรับเป็นเจ้าของภาพให้ศูนย์ดังกล่าวนี้มาตั้งที่กรุงเทพฯ และรับจะออกค่าใช้จ่ายในประเทศของศูนย์นี้ทั้งหมดในระยะ ๒ - ๓ ปีแรก เป็นการทดลอง นอกเหนือไปจากการจัดหาสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ และหลังจากนั้นถ้าหากประเทศสมาชิกได้ใช้บริการของศูนย์นี้ และเห็นว่าศูนย์นี้เป็นประโยชน์ จะบริจาคเงินช่วยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของศูนย์ตามความสมัครใจก็ได้ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาแล้วก็ลงมติให้รับโครงการนี้เป็นโครงการของแอสแปค และในคณะกรรมการประจำรับไปศึกษาพิจารณาโดยละเอียดต่อไป ฉะนั้น ฝ่ายไทยจึงต้องแก้ไขร่างโครงการนี้เสียใหม่ให้สอดคล้องกับหลักการที่ฝ่ายเราได้เสนอไปใหม่ และจะจัดส่งให้คณะกรรมการประจำพิจารณาต่อไปตามร่างโครงการที่แก้ไขใหม่นี้ ศูนย์ดังกล่าวในระยะเริ่มต้นจะมุ่งดำเนินงานหนักไปทางการจัดทำรายงานสำหรับประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ เกี่ยวกับสถานะการณ์ และดูทางในอนาคตทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกทั้งปวง การติดต่อปรึกษาหารือกับบรรดาประเทศสมาชิกและหน่วยงานระหว่างประเทศ และส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง การประสานงานความอุตสาหกรรมพยายามในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและกำหนดโครงการที่อาจให้มีการร่วมมือกันในภูมิภาคใดในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า และการส่งเสริมอุตสาหกรรม กับบรรดาผู้นำที่เป็นสำนักเลขาธิการสำหรับเรื่องราวทางเศรษฐกิจตามแต่ละมนตรีแอสแปคจะมีบัญชา นอกจากนี้ก็แก้ไขให้คณะกรรมการบริหารศูนย์อันประกอบด้วยตัวแทนทางการทูตของประเทศที่เข้าร่วมโดยมีรัฐมนตรีต่างประเทศไทยเป็นประธาน ส่วนผู้อำนวยการคนแรกนั้น รัฐบาลไทยก็จะเป็นผู้แต่งตั้งเองเป็นเวลา ๓ ปี และต่ออายุได้อีก ๓ ปี เท่านั้น ส่วนคนต่อ ๆ ไป คณะกรรมการบริหารเป็นผู้แต่งตั้ง สำหรับเจ้าหน้าที่ทางวิชาการอื่น ๆ ก็จะต้องให้ประเทศสมาชิกส่งคนของตนมาโดยออกค่าใช้จ่ายเอง

ข. ศูนย์วิชาการอาหารและปุ๋ย (Food and Fertilizer Technology Centre)

โครงการนี้สาธารณรัฐจีนเป็นผู้เสนอมาตั้งแต่การประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๑ ณ กรุงเซอูล โดยเดิมที่ให้ชื่อว่า โครงการจัดตั้งธนาคารอาหารและปุ๋ยสำหรับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งที่ประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๑ ได้ตกลงให้รัฐบาลสาธารณรัฐจีนจัดส่งรายละเอียดเพิ่มเติมเพิ่มเติมไปให้คณะกรรมการประจำพิจารณา ต่อมาในการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๒ ณ กรุงเพทฯ ที่ประชุมได้ลงมติให้มีการศึกษาพิจารณาโครงการนี้โดยผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมภายใต้คณะกรรมการประจำ แต่ในการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๓ ณ กรุงแคนเบอร์รา คณะผู้แทนจีนได้เสนอขอแก้ไขร่างโครงการนี้เสียใหม่ โดยเปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์วิชาการอาหารและปุ๋ย ซึ่งมีแผนดำเนินงานที่ไม่ใหญ่โตดังเช่นโครงการเดิม ซึ่งต้องลงทุนมากมาย ที่ประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๑ จึงได้ตกลงให้รับโครงการนี้เป็นโครงการของแอสแปค และให้คณะกรรมการประจำพิจารณาศึกษาโดยละเอียดต่อไป

ในแถลงการณ์ร่วมซึ่งออกเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๑๙๖๔ หลังจากที่มีการประชุมระดับรัฐมนตรีของคณะมนตรีแห่งเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๑ ได้สิ้นสุดลงแล้ว ได้ยืนยันความตั้งใจของประเทศสมาชิกในอันที่จะเคารพในหลักการ และจุดประสงค์ดังต่อไปนี้

๑. เคารพซึ่งกันและกันในอธิปไตยแห่งชาติ เอกอภราชทางการเมือง และบูรณภาพของอาณาเขต

๒. ให้ความเสมอภาค อิสรภาพ และความยุติธรรมแก่ทุกคนทุกฝ่าย
 ๓. การดำเนินการเพื่อให้เกิดสันติภาพให้มีการตกลงข้อพิพาทโดยสันติวิธี และเคารพคอมมิวนิตีของกฎหมาย
 ๔. ก่อให้เกิดประชาคมในส่วนภูมิภาค โดยมีสันติภาพ ความมีระเบียบ และความเจริญก้าวหน้า
 ๕. ย้ำถึงการพึ่งตนเองของประชาชาติในเอเชียและแปซิฟิก โดยยึดหลักอุดมการณ์ร่วมกัน และความเป็นปึกแผ่นของภูมิภาคเป็นมูลฐาน
 ๖. ส่งเสริมให้ความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาประชาคมที่เจริญมั่นคงในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก
 ๗. กระชับความร่วมมือกับชาติอื่น ๆ และองค์การระหว่างประเทศ และองค์การส่วนภูมิภาคที่มีอยู่แล้วไว้แบบแผน
- อนึ่ง ในแถลงการณ์ฉบับนี้ได้กล่าวถึงความห่วงใยของประเทศสมาชิกในเรื่องการแพร่อาวุธนิวเคลียร์ การทดลองระเบิดนิวเคลียร์ และการลดอาวุธ นโยบายของมหาอำนาจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภูมิภาคและสัมพันธ์ภาพระหว่างมหาอำนาจต่าง ๆ ที่มีส่วนกระทบกระเทือนภูมิภาค ความต้องการให้ความปลอดภัยเพื่อเป็นรากฐานของ

เสถียรภาพทางการเมือง และความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สถานะทางเศรษฐกิจของโลก และผลลัพท์ที่เกี่ยวข้องของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ปัญหาทางการเมืองและเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ตลอดจนแสดงความพึงพอใจที่สาธารณรัฐเวียดนามได้สร้างสรรสถาปนาประชาธิปไตยขึ้น แม้ว่าจะอยู่ในระหว่างสงคราม และสนับสนุนประชาชนและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเวียดนามในการต่อสู้เพื่อป้องกันตนเอง และรักษาไว้ซึ่งเอกราช อธิปไตย บูรณภาพทางอาณาเขต และสิทธิในการตัดสินใจในกิจการของตนเอง ตลอดจนหวังว่า การเจรจาสันติภาพที่ปารีสเกี่ยวกับปัญหาเวียดนามระหว่างสหรัฐอเมริกา และเวียดนามเหนือ จะนำไปสู่การเจรจาทางตกลงเพื่อสันติภาพที่ยุติธรรม มีเกียรติและยั่งยืน ^๔

จากแถลงการณ์ร่วมที่กล่าวข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าคณะมนตรีเอเชียและแปซิฟิกนั้น มีลักษณะที่โน้มเอียงไปในทางการเมืองมากกว่าองค์การความร่วมมือในภูมิภาคอื่น ๆ ซึ่งพยายามที่จะไม่กล่าวหาหรือถึงเรื่องการเมืองเลย แต่ในการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๓ ของแอสแปคนี้ก็ได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางและตรงไปตรงมาถึงสถานการณ์ทางการเมืองของโลกโดยทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

^๔ แถลงการณ์ร่วมของการประชุมระดับรัฐมนตรีของคณะมนตรีแห่งเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๓ ณ กรุงแคนเบอร์รา ๑ สิงหาคม ๒๕๑๑.

จึงเป็นที่น่าสังเกตและน่าสนใจมาก เพราะมีประเทศสมาชิกที่เคบวางตัว และคำเป็น
นโยบายเป็นกลางเข้าร่วมการอภิปรายอย่างค้ำยำย เช่น ญี่ปุ่น และมาเลเซีย แม้ทั้งสอง
ประเทศนี้จะพยายามไม่กล่าวประนามฝ่ายตรงข้ามอย่างชัดเจนก็ตาม.

แผนผังการจัดรูปงานของแอสแปค

